

Тема: Селекційно-племінна робота у тваринництві

1. Структура стада. Методи мічення тварин.

1. Структура стада. Методи мічення тварин.

Під структурою стада розуміють співвідношення у відсотках статевих і вікових груп тварин. У стаді повинні бути такі групи: корови, нетелі, телиці старші від року і до року, бички старші від року й до року та група тварин на відгодівлі.

Структуру стада визначають на початок року, оскільки співвідношення груп змінюється у результаті одержання приплоду, переведення тварин із групи в групу, вибракування і здавання худоби на забій. У господарствах, які самі вирощують ремонтний і надремонтний молодняк, частка корів у стаді становить 40 — 50 %. Якщо надремонтний молодняк реалізують у ранньому віці, то корів у стаді може бути 60 — 65 %.

Структура стада в свинарських господарствах,
% від загального поголів'я

Виробнича група	Господарство	
	товарне	племінне
Кнури-плідники	0,5 - 1,0	1,0
Свиноматки:		
основні	5	6 - 10
перевірювані	3 - 5	—
Поросята-сисуни	40	40 - 45
Молодняк:		
ремонтний	5	—
племінний	—	40 - 45
відгодівельний	40 - 45	8 - 10
Вибракувані свиноматки та кнури	2	2

2.

В племінних господарствах тонкорунного і напівтонкорунного вівчарства структура стада залежить від віку молодняку, що реалізується: при реалізації у віці 8-10 міс. питома вага маток складатиме 60-65 %, при реалізації в 14-16 - місячному віці - 50-55 %.

Основою обліку тварин є їх ідентифікація. Кожна тварина повинна мати індивідуальний номер (повторення не допускається), а для окремих видів тварин і кличку. Номер і кличка надаються тварині в молодому віці і є постійними весь період її використання.

Ідентифікація – процес (робота) з ототожнювання тварини, що включає прикріплення бирок з ідентифікаційним номером на кожне вухо тварини, внесення інформації в книгу обліку тварин господарства, видачу паспорта

великої рогатої худоби та ветеринарної картки до паспорта.

Реєстрація – внесення до реєстру тварин інформації про ідентифікованих тварин, їх переміщення, власників, господарства та їх ветеринарно-санітарний стан тощо, що здійснюється адміністратором Реєстру тварин.

Комплекс заходів з ідентифікації і реєстрації великої рогатої худоби здійснює державне підприємство «Агентство з ідентифікації і реєстрації тварин», його обласні філії та уповноважені агенти з ідентифікації.

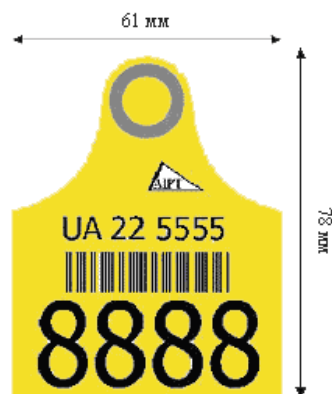
Методи мічення с.-г. тварин.

1. Використання бирок, ножних браслетів, ремінців, нашійників.

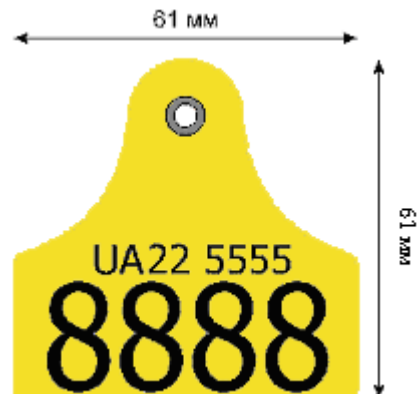
Бирка – вушний знак встановленого зразка з нанесеним ідентифікаційним номером, що є знаком суворого обліку та використовується для ідентифікації визначеного виду тварин.

Для візуальної ідентифікації тварин законодавством ЄС затверджені вушні бирки встановленого зразку

Порожниста частина

Вхідна частина

- логотип державного підприємства "Агентство з ідентифікації і реєстрації тварин";

- позиції 1,2 ідентифікаційного номера – літерний код країни, де тварину ідентифіковано;

- позиції 3,4 ідентифікаційного номера – цифровий код області, де тварину ідентифіковано;

- позиції 5-8 ідентифікаційного номера – чотири перших цифри номера тварини;

- штрих-код;

- позиції 9-12 ідентифікаційного номера – чотири останні цифри номера тварини (робочий номер).

- позиції 1,2 ідентифікаційного номера – літерний код країни, де тварину ідентифіковано;

- позиції 3,4 ідентифікаційного номера – цифровий код області, де тварину ідентифіковано;

- позиції 5-8 ідентифікаційного номера – чотири перших цифри номера тварини;

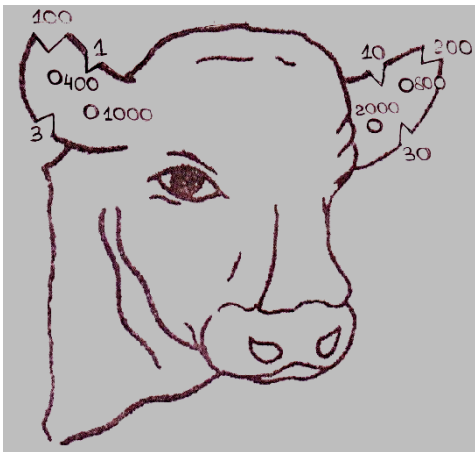
- позиції 9-12 ідентифікаційного номера – чотири останні цифри номера тварини (робочий номер).

Зразки вушних бирок, аплікаторів до бирок, ножних браслетів, ремінців, нашійників див. у додатку 3.

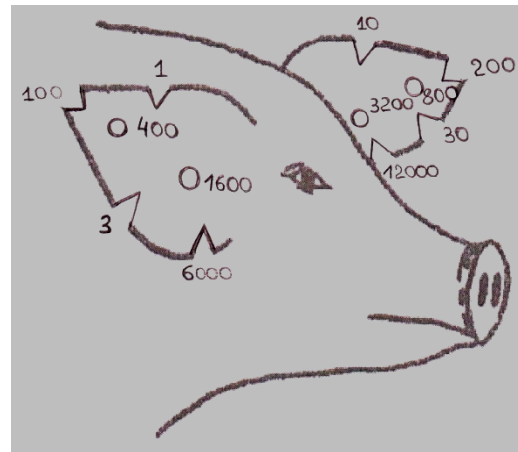
2. Татуювання – один з найстаріших методів мічення. Роблять його спеціальними щипцями зі вставними голчастими цифрами, потрібний номер таких цифр вставляють у щипці. Стисканням щипців наносять ранки на

внутрішню поверхню вуха тварин, після чого у свіжі ранки втирають татуювальну фарбу або підготовлену у господарстві суміш, до якої входять спирт, туш, гліцерин. Для тварин, в яких внутрішня поверхня вуха має світле забарвлення, використовують фарбу чорного кольору; темне забарвлення – фарбу червоного кольору. Поросят, ягнят татуюють на 2-3-й день життя, крільчат, лошат – за відлучення від матері. Лошатам чистокровної верхової і рисистої порід проводять татуювання на слизовій оболонці нижньої губи у віці 5-6 місяців.

3. Метод вищипів на вухах – проводять, як правило, у скотарстві і свинарстві. За допомогою спеціальних щипців роблять трикутні вищипи на контурі та круглі на внутрішній поверхні вушних раковин. Кожний вищип, залежно від місця його нанесення, має певне числове значення (ключ Іванова). Номер тварини складається із суми всіх вищипів. Максимальний номер для великої рогатої худоби, який прийнято робити вищипами, – 9999, для свиней – 99999

Ключ М.Ф. Іванова для мічення великої рогатої худоби

Ключ М.Ф. Іванова для мічення свиней

Таврування холодом

4. Таврування використовують у конярстві і м'ясному скотарстві. Таврування поділяється на випалювання (для тварин світлої масті); таврування холодом (для тварин темної масті) – у місцях прикладання металевого тавра, охолодженого у рідкому азоті за температури -196°C , виростає світлий волос. Час витримки тавра – 1 хвилина. Такі мітки добре читаються на відстані, що важливо за пасовищного утримання тварин. Тавра є числові і у вигляді емблем; їх ставлять на крупі тварин

Для більш точної і надійної ідентифікації тварин використовують **дублюючий номер** – одночасне використання двох і більше методів мічення. Такі види мічення, як таврування, татуювання і вищипування зараз використовуються усе рідше, тому що вони визнані трудомісткими, недовговічними, болючими для тварин (наприклад, нанесення міток за допомогою розпеченого залізного тавра), неестетичними для виставок і незручними для контролю й ідентифікації (наприклад, у процесі росту тварини мітки, нанесені в ранньому віці, стають погано помітні).

Нашийники і браслети хоча і мають ряд недоліків (нашийники із синтетичних волокон не вигідні через велику вартість, а ножні браслети швидко покриваються брудом), іноді використовуються для ідентифікації деяких видів тварин (нашийники для собак, ножні ремінці для птахів).

Мічення птиці. Для мічення птиці застосовують кільцювання і криломітки. Криломітки – вузькі, тонкі алюмінієві пластинки із загостреним кінцем, на яких нанесений номер. Використовують для мічення племінного молодняку. Криломітку закріплюють на правому крилі птиці між променевою і ліктьовою кістками, проколюючи натягнуту шкіру крила. Криломітка залишається впродовж всього періоду використання. Кільцювання проводять, як правило, водоплавній птиці: каченят і гусенят в добовому віці криломітку закріплюють на кінцівці, а у віці 21 день – переносять на крило.

Мічення бджіл. У бджільництві мітять тільки маток, щоб розрізнити їх за походженням, віком та окремими лініями. Для цього маткам підрізають крила або використовують різнокольорові мітки із фольги, які приклеюють на спинний щиток матки. Мітка має форму грудей матки і щільно прилягає до неї.

Мічення риб. Риб мітять серійно у віці двох повних років навесні перед нагулом. Для цього використовують спеціальне пристосування, за допомогою якого риб клеймують. Плідникам надають індивідуальний номер під час переведення їх в основне стадо із групи ремонту. Клеймують плідників після нересту перед нагулом.

Надання кличок. Новонародженим телятам, лошатам і поросяткам поряд з індивідуальним номером надають кличку, яка повинна бути простою, легко вимовлятися, відповідати статі тварини. Недопустимо присвоєння тваринам кличок, які відповідають іменам, прізвищам, національностям людей, назвам політичних та громадських організацій, міст, держав, військовим званням і т.д.

Клички надають молодняку великої рогатої худоби, коней і свиней. Іншим

видам с.-г. тварин і птиці клички не надаються. Клички теличок і кобилок повинні починатись з тієї ж літери, що і кличка їх матері; клички бугайців і жеребчиків – з тієї ж літери, що й кличка батька. У свинарстві всі свинки одержують кличку матері, а кнурці – кличку батька; в майбутньому їх ідентифікують за індивідуальними номерами.